

Chủ đề: TRUY CẦU SỰ THẬT

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học

Câu 1.

a. Không gian diễn ra cuộc điều tra: trong căn nhà mà Thao, Lịch, Chung đang ở cùng nhau.

b. Chi tiết “*Đàm lúc ấy, tay thì giữ mèo trên bàn, nhưng người thì ở dưới gầm bàn*” có vai trò quan trọng đối với cốt truyện.

Hành động này của Đàm đã làm nổi bật đối tượng gây ra sự việc kì lạ liên quan đến cái đầu lâu mà anh được nhân vật Chung mời đến để tìm hiểu và giải quyết.

c. Chuyển một lời dẫn gián tiếp trong văn bản trên thành lời dẫn trực tiếp.

Lời dẫn gián tiếp trong văn bản: *Trước khi tắt đèn, Đàm dặn chúng tôi không ai được làm gì, nếu không có lời anh ấy bảo.*

Chuyển thành lời dẫn trực tiếp: *Trước khi tắt đèn, Đàm dặn chúng tôi: “Không ai được làm gì nếu như tôi không bảo!”*. (0,5 điểm)

d. Theo em, trong những điều kiện chủ quan đã giúp nhân vật Đàm phát hiện ra nguyên nhân gây nên hiện tượng lạ, khả năng thu thập, kết nối và phân tích thông tin là phẩm chất cần thiết nhất cho con người trong cuộc sống.

Nguyên nhân:

Trong xã hội bùng nổ thông tin như hiện nay, khả năng thu thập (tìm kiếm) thông tin vô cùng quan trọng bởi nó tác động đến hiểu biết của chúng ta.

Sau khi đã thu thập thông tin, chúng ta cần quá trình chọn lọc, liên kết để biến các thông tin tìm được thành những sự kiện, những kiến thức có ý nghĩa.

Cuối cùng, chúng ta cần có khả năng phân tích, đánh giá thông tin để có thể rút ra những kết luận, bài học hoặc thông điệp quan trọng cho bản thân.

Câu 2. Phân tích nội dung chủ đề hoặc đặc sắc nghệ thuật của truyện *Cái đầu lâu* (Thế Lữ).

- Chủ đề văn bản: Truyện đề cao vai trò của lí trí, quan sát và suy luận khoa học trong việc nhận thức sự thật, đồng thời thể hiện tinh thần phê phán mê tín, nỗi sợ hãi mù quáng trước cái gọi là “ma quái, “bí ẩn”.

- Chủ đề này được làm rõ thông qua hai nội dung:

- Nhân vật Đàm: tiếp cận hiện tượng lạ bằng thái độ tỉnh táo, thận trọng, không vội tin vào lời đồn ma quái; quan sát tỉ mỉ các chi tiết (không gian nhà, cửa sổ, cái đầu lâu...), chủ động tổ chức việc kiểm chứng; việc nhân vật phát hiện ra con mèo là nguyên nhân gây hiện tượng lạ cho thấy vai trò trung tâm của lí trí và suy luận logic trong việc “giải ảo”.
- Thông điệp: Nỗi sợ hãi của con người thường bắt nguồn từ tâm lí ám ảnh và trí tưởng tượng, không phải từ bản thân sự việc. Hơn thế, trước những hiện tượng tưởng như kì quái, con người cần giữ thái độ tỉnh táo, quan sát và kiểm chứng bằng lí trí để tránh rơi vào mê tín.

- Chủ đề này được làm rõ thông qua các yếu tố nghệ thuật như chọn lọc chi tiết đắt giá, lời thoại và hành động chọn lọc; phối hợp tự sự, miêu tả, biểu cảm linh hoạt

II. Đọc hiểu văn bản nghị luận và viết bài văn nghị luận xã hội

Câu 1.

- Luận điểm 1 (Nói thật sẽ khiến mọi người xung quanh tin tưởng) được làm rõ bằng các bằng chứng “*mọi người sẽ ghi nhận điều đó và nhớ đến bạn như một người đáng tin cậy; họ sẽ dễ tin tưởng vào những gì bạn nói, dễ tìm đến bạn những lúc họ có câu chuyện cần chia sẻ*”.

- Luận điểm 2 (Nói thật sẽ tránh được cảm giác tiêu cực khi sống trong sự dối trá) được làm rõ bằng các bằng chứng: con người khi nói thật sẽ không sợ “*bị người khác phát hiện ra và cảm thấy nhột nhạt trong*

lòng” vì nói dối, tránh việc “đưa mình vào những tình huống éo le có thể gây ra hậu quả kinh khủng khi việc nói dối bị bại lộ”.

- Luận điểm 3 (Nói thật sẽ giúp tìm được những người bạn đích thực) được làm rõ bằng các bằng chứng: “*bạn thường sẽ chỉ nói những lời xã giao, còn bạn thân thì luôn nói thật*”, nói những lời “*phũ mà thật*” sẽ được bạn bè yêu quý và ngược lại.

- Các bằng chứng trên đã làm sáng tỏ được các luận điểm tương ứng trong văn bản, làm tăng sức thuyết phục cho các luận điểm này.

Câu 2.

1. Giải thích:

- *Cạ cớng* chính là khái niệm dùng để nói về mối quan hệ thân thiết giữa những người cùng chung đam mê, sở thích với một số vấn đề. Những lời “*phũ mà thật*” được hiểu là những lời tuy có vẻ lạnh lùng, quá thẳng thắn đến mức thô thiển nhưng xuất phát từ tấm lòng chân thành.

- Ý kiến trên gợi ra một yêu cầu quan trọng trong việc tìm bạn, kết bạn: thẳng thắn, trung thực, chân thành với nhau trong từng lời nói.

2. Luận điểm trung tâm: Đồng tình với ý kiến

- Thứ nhất, một trong những quy tắc vàng của các mối quan hệ là sự trung thực. Khi chúng ta hỏi ý kiến của một người bạn về một quyết định mà cần đưa ra, chúng ta luôn tin tưởng và mong muốn họ sẽ thành thật với mình. Đáp án đôi khi sẽ không như những gì ta mong muốn. Sự thật thường mất lòng và trung thực có thể dẫn đến tổn thương. Tuy vậy, một người bạn tốt sẽ đưa ra câu trả lời mang tính thực tế cao và đúng đắn với cái nhìn khách quan và toàn diện hơn. Việc này sẽ giúp vấn đề chúng ta đang gặp phải được cải thiện và tốt lên.

- Thứ hai, người nói những lời “*phũ nhưng thật*” về những hạn chế của ta là người nhìn nhận được khuyết điểm mà ta không thấy được; đây là điểm họ hơn chúng ta và ta cần học hỏi họ. Khi chỉ ra những hạn chế, khuyết điểm của ta; chính họ là người giúp ta hoàn thiện mình dần, khắc phục những điểm yếu để phát triển hơn. Chính vì vậy họ là một người bạn đồng hành đáng quý có thể dìu dắt ta trong cuộc sống.

- Thứ ba, tất cả chúng ta đều mong muốn được nghe sự thật và không ai thích sự lừa dối, đặc biệt là từ người bạn thân mà mình tin tưởng. Khi nghe bạn mình nói những lời chân thật, chúng ta hiểu tất cả những điều đó đều xuất phát từ cảm xúc thật của chính họ, và nó cũng hàm chứa cả sự quan tâm của họ dành cho chúng ta.

3. Luận điểm mở rộng:

- Cần phê phán những người chỉ thích nói hoặc thích nghe những lời lời vuốt ve, xu nịnh. Chúng ta cần hiểu rằng sau những lời tâng bốc ngọt ngào, sau những sự vuốt ve nịnh bợ đều là bao nhiêu mưu toan có lợi về phía người nói.

- Tôn trọng, đề cao, hướng đến sự thành thật trong tình bạn, chúng ta đừng tức giận ngay cả khi bạn không tán thành hay chỉ trích chúng ta. Mỗi người cần có một bản lĩnh đích thực để nhận thức điều đúng, điều sai trong mọi cái tiếp thu để hoàn thiện mình về mọi mặt, để phân biệt bạn - thù trong từng lời nói và hành động.

- Dẫu biết bạn bè thường nói với nhau những lời “*thật nhưng phũ*”, chúng ta cũng phải biết sử dụng lời khen đúng lúc, đúng việc bởi khi khen và khen đúng cũng là một cách động viên tốt nhất, giúp cho bạn mình mạnh mẽ hơn, tự tin hơn trong mọi việc. Đồng thời, ta phải luôn nhớ rằng: dễ là khi nói mà không suy nghĩ, nhưng khó là khi biết kiểm soát những lời nói của mình; dễ là khi làm tổn thương một người mà bạn yêu thương, nhưng khó là khi hàn gắn vết thương đó. Vì vậy hãy luôn đặt mình vào vị trí người khác, nếu điều đó làm tổn thương bạn thì nó cũng sẽ tổn thương người khác. Một lời nói vô ý là một xung đột hiểm họa, một lời nói nóng giận có thể làm hỏng cả một cuộc đời, một lời nói đúng lúc có thể làm giảm căng thẳng, còn lời nói yêu thương có thể chữa lành vết thương và mang đến sự bình yên.